

MEERJARIGE WAARNEMINGEN VAN OVERWINTERENDE GROTE GELE KWIKSTAARTEN OP EEN SLAAPPLAATS LANGS HET AMSTERDAMS-RIJNKANAAL IN UTRECHT

Eckhart Heunks, Camiel Heunks en Martin Poot

De grote gele kwikstaart staat in Nederland bekend als een typische vogel van stromende beken in het oostelijk en zuidoostelijk deel van Nederland. Nog steeds nauwelijks beschreven is dat behoorlijke (en vermoedelijk de grootste) aantallen in laag Nederland overwinteren (Bijlsma et al. 2001), waarbij zij zich niet alleen bij water maar ook met name bij bebouwing en in stedelijk omgevingen ophouden. Zo verblijft deze soort elke winter in de binnenstad van Utrecht en verschillende oudere woonwijken met platte daken (bijv. Lombok) (waarnemingenarchief Vogelwacht Utrecht). Hoewel regelmatig verspreid in de binnenstad van Utrecht waarnemingen worden gedaan, is onbekend om hoeveel vogels het totaal gaat. De vogels leiden hier overdag doorgaans een solitair en relatief heimelijk bestaan op platte daken. Wat ze hier eten is onbekend, maar waarschijnlijk wordt hier gevoerageerd op insecten(-larven) in en aan de rand van waterplasjes.

's Avonds kunnen de vogels zich voor de nacht verzamelen in voor de soort overdag ongebruikelijk grote groepen. Al eerder, in de eerste helft van de jaren tachtig, zijn in de provincie Utrecht een tweetal slaappleaatsen beschreven, die allebei langs de Vecht lagen (Poot et al. 1986). Deze gemeenschappelijke slaappleaatsen bestonden uit één enkel boompje met overhangende takken boven het water van de Vecht. Hierbij ging het om respectievelijk maximaal 7 en 5 exemplaren bij elkaar (slaappleaatsen respectievelijk tussen Oud-Zuilen en Maarssen en tussen Breukelen en Nieuwersluis).

In dit artikel wordt een nieuwe slaappleaats van grote gele kwikstaarten in de provincie Utrecht beschreven, waarvan gedurende drie opeenvolgende winterseizoenen waarnemingen zijn verzameld (winters 1999/2000, 2000/2001 en 2001/2002). De slaappleaats is gelegen in de takken van twee struikjes aan de aan weerszijden van het Amsterdam-Rijnkanaal direct ten westen van de stad Utrecht, ter hoogte waar de Leidsche Rijn in het kanaal uitmondt (figuur 1). De struikjes hangen boven het water van het Amsterdam-Rijnkanaal.

De volgende aspecten worden besproken; seizoenspatroon van voorkomen, aankomst op de slaappleaats, gedrag op en rond de slaappleaats en de invloed van het weer op deze aspecten. Onze waarnemingen vergelijken we met waarnemingen aan slaappleaatsen elders in het land.

Waarnemingen bij de slaappleaats

In de winter van 1999/2000 is de slaappleaats door toeval ontdekt omdat één van de auteurs in 1999 naast de slaappleaats kwam te wonen. De eerste waarnemingen van grote gele kwikstaarten zijn gedaan in oktober 1999. Hiervan ontbreken echter de precieze data. Wel is waarschijnlijk dat in 1999 vanaf oktober zonder onderbreking door één of meer vogels gebruik is gemaakt van de slaappleaats. In het winterseizoen 2000/2001 en 2001/2002 is de slaappleaats regelmatig geteld,

waarbij op enkele dagen niet alleen het totaal aantal vogels zijn geteld, maar ook gedetailleerde gedragswaarnemingen zijn gedaan. Bij de slaappleaats werd doorgaans drie kwartier tot een half uur voor zonsondergang gepost. Er werd zo goed mogelijk van alle individuele gebeurtenissen op en rond de slaappleaats details (vliegrichting, kleed, gedrag etc.) en tijd (per minuut) genoteerd. Waarnemingen op andere dagen betreffen alleen totaal aantal aanwezige vogels in de takken. In het winterseizoen 2001/2002 werd vanaf januari wekelijks gedurende twaalf tellingen de waarnemingen per 5 minuten periode samengevat. Waarnemingen op andere dagen betreffen alleen totaal aantal aanwezige vogels in de takken.

*** Figuur 1. Ligging van de slaappleaats (1: slaappleaats westzijde, 2: slaappleaats oostzijde, 3: slaappleaats onder viaduct A2).

Seizoenspatroon

De eerste waarnemingen van grote gele kwikstaarten zijn gedaan in oktober 1999. Hiervan ontbreken echter de precieze data. Wel is waarschijnlijk dat in 1999 vanaf oktober zonder onderbreking één of meer vogels gebruik maakte van de slaappleaats. Vanaf 28 november 1999, toen 5 vogels op de slaappleaats werden gezien, zijn de waarnemingen systematisch geregistreerd.

In het hierop volgende jaar (seizoen 2000/2001) werd, ondanks regelmatige controles vanaf november 2000, de eerste vogel pas op 10 februari opgemerkt.

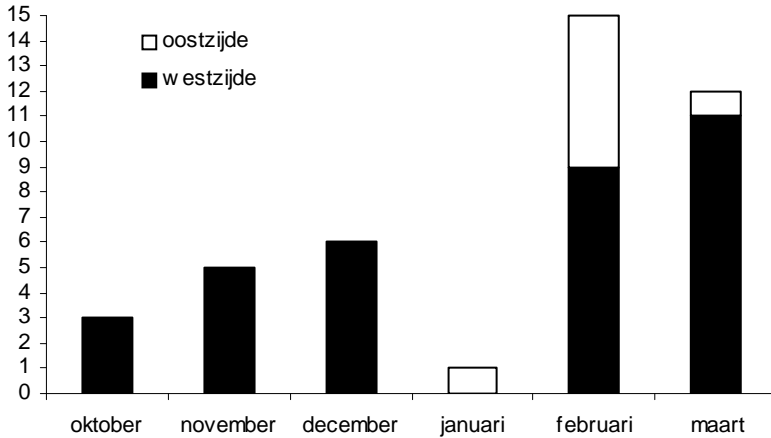
De vroegste geregistreerde waarneming werden gedaan in het seizoen 2001/2002. Op 20 oktober 2001 werden in de schemering in de nabije omgeving van de slaappleaats 3 vogels waargenomen.

Na de eerste waarnemingen blijven vogels zonder onderbreking van de slaappleaats gebruik maken, zij het met een grote fluctuatie in aantallen. Terwijl tot begin februari het maximum aantal getelde vogels varieert tussen 1 en 6 vogels, neemt daarna het aantal waargenomen vogels in korte tijd toe tot maximaal 15 vogels (eind februari, 2001) en 12 vogels (eind februari 2002). Vanaf begin maart neemt het maximum aantal vogels geleidelijk af. Pas vanaf half maart, als de voorjaarstrek van grote gele kwikstaarten in volle gang is (LWVT/SOVON, 2002), wordt de slaappleaats in versneld tempo verlaten, maar tot eind maart toe werd in 2002 door tenminste 4 vogels van de slaappleaats gebruik gemaakt. Wanneer de slaappleaats definitief wordt verlaten is niet duidelijk.

De sterke wekelijkse fluctuaties in aantal waargenomen vogels kan deels worden toegeschreven aan waarnemingseffecten, samenhangend met de complexiteit van de slaappleaats. Pas naarmate de tellers beter bekend werden met de slaappleaats, werd duidelijk dat de vogels er verschillende slaappleaats op na houden (figuur 1). Zo werd pas in februari 2001 geconstateerd dat ook in een bosje aan de oostzijde van het kanaal werd geslapen, hetgeen vervolgens resulteerde in een record aantal getelde vogels van 15 exemplaren (verspreid over oost en west). Pas in de winter 2001/2002 werd daarnaast geconstateerd dat een aantal vogels, in een klein struikje onder het viaduct van de Rijksweg A2 over de Leidse Rijn de nacht doorbrachten (17 en 25 februari, resp. 3 en 5 exx.). In de struiken west en oost van het Amsterdam-Rijn Kanaal werden die tellingen ook vogels geteld. Het is

goed mogelijk dat fluctuaties in aantallen voorafgaande aan de ontdekking van deze alternatieve slaappleatsen in de nabije omgeving worden veroorzaakt door vogels die van niet geïnspecteerde slaappleats gebruik hebben gemaakt en daardoor niet zijn opgemerkt.

Het feit dat tijdens sommige tellingen gedurende het seizoen 2001/2002 rondvliegende vogels op geen van de bekende slaappleatsen werden teruggevonden, doet vermoeden dat naast de drie vastgestelde slaappleats mogelijk meer alternatieve locaties in de nabije omgeving als slaappleats gebruikt worden.



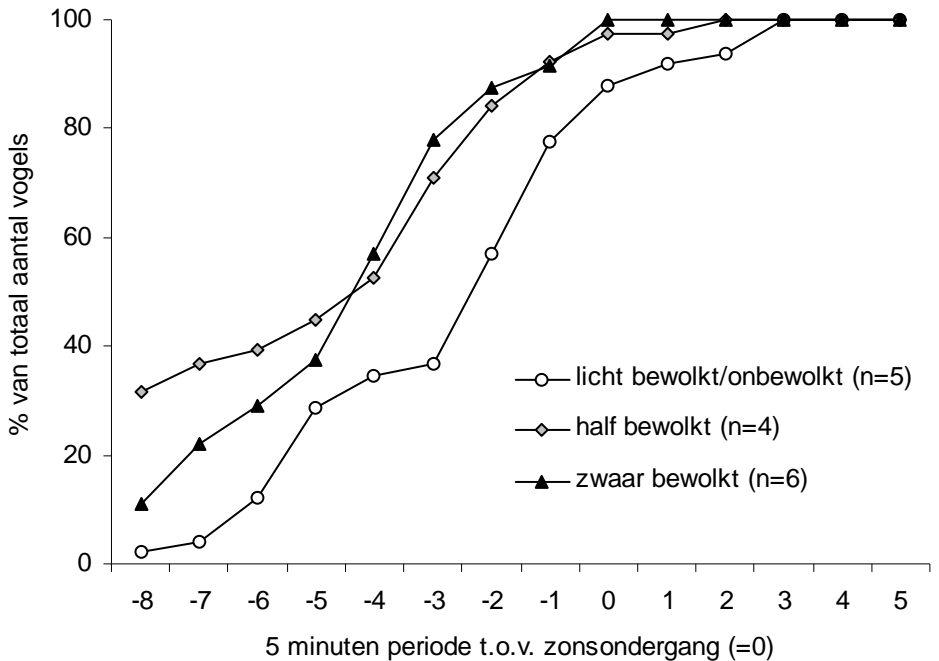
Figuur 2 Maximum aantal per maand op een slaappleats langs het Amsterdam Rijnkanaal in Utrecht over drie winterseizoenen (1999/2000, 2000/2001 en 2001/2002).

Tabel 1 Overzicht van het maximum aantal op de slaapplaats langs het Amsterdam-Rijnkanaal bij de stad Utrecht in de winters 1999/2000, 2000/2001 en 2001/2002. Hierbij is het van belang op te merken dat de slaapplaats uit drie dicht bij elkaar gelegen alternatieve locaties bestond. In 1999/2000 was alleen de locatie aan de westelijke zijde van het kanaal als slaaplocatie bekend. In de loop van 2000/2001 werd een tweede, alternatieve locatie aan de overkant van het kanaal ontdekt waar de vogels konden slapen (dus aan de oostelijke zijde van het kanaal). Daar bovenop werd in winter 2001/2002 nog een derde alternatieve locatie ontdekt, namelijk een struikje in een zijarm van het kanaal, op korte afstand van de eerste locatie (aan de Leidsche Rijn, nabij het tunneltje onder de A2). In de tabellen 2 tot en met 4 in de bijlagen worden gedetailleerd per winterseizoen de aantallen weergegeven voor de afzonderlijk waarneemavonden, met onderscheid naar de drie sublocaties.

Maximum per maand voor elk winterseizoen			
maand	1999/2000	2000/2001	2001/2002
oktober	3	0	3
november	5	0	2
december	0	0	6
januari	0	0	1
februari	6	15	12
maart	6	11	12

Timing van de slaaptrek naar slaapplaats

Tijdens de meeste tellingen waren bij aankomst op de slaapplaats (circa een half uur voor zonsondergang) in de omgeving van de slaapplaats reeds één of enkele vogels aanwezig (figuur 3). Deze eerste vogels houden zich bezig met foerageren en poetsen op de stootbalken langs het Amsterdam-Rijnkanaal in een straal van 200 meter rond de verschillende slaapplaatsen. De binnenkomst van vogels verloopt druppelsgewijs, waarbij de aankomende vogels in de meeste gevallen alleen en soms met tweeën tegelijk binnenvliegen. Een enkele keer zijn drie vogels tegelijkertijd binnenvliegend waargenomen. Uitzonderlijk was de telling van 9 februari 2002 waar bij aankomst een uur voor schemer reeds 11 vogels aanwezig waren. Op deze dag was sprake van zwaar bewolkt, somber weer. Ook tijdens andere bewolkte dagen begeven de vogels zich eerder richting de slaapplaats en zijn op het moment van zonsondergang alle vogels op of rond de slaapplaats aanwezig (figuur 3). Tijdens heldere dagen begint de binnenkomst van vogels pas goed op gang te komen vanaf 10 minuten voor zonsondergang. De mate van bewolking is dus tot op zekere hoogte bepalend voor het moment dat de vogels zich richting slaapplaats begeven.



Figuur 3 De timing van aankomst op en rond de slaappleats voor 15 avonden in februari en maart in de winters van 2001 en 2002 uitgezet tegen de bewoltingsgraad. De waarnemingen zijn geïndexeerd, waarbij uitgegaan is van het gewogen gemiddelde (de verhouding tussen een waarneming van een aankomende vogel en het totaal aantal waarnemingen uitgedrukt in %).

Gedrag na aankomst

De aankomst van nieuwe vogels gaat veelal gepaard met luid geroep en reacties van reeds aanwezige vogels (meevliegen, verjagen). Over het algemeen werden de slaappleats tot zonsondergang slechts kortstondig geïnspecteerd, waarna in de ruime omgeving op de stootbalken werd overgegaan tot foerageren en poetsen. Tijdens diverse avonden waren in de nabije omgeving van de slaappleats al vogels op de stootbalken tegen beide oevers van het Amsterdam-Rijnkanaal aanwezig. Deze ge-exponeerde balken gelden daarmee in principe als geschikte foerageergebieden, maar lijken toch vooral alleen tijdens de voorverzamelstijd als foerageerplekken te dienen voor van elders aankomende vogels. Als gevolg van golfslag, o.a. optredend bij passerende schepen en harde wind, werden foeragerende vogels hier regelmatig verstoord.

Vanaf zonsondergang waren tijdens de meeste tellingen (vrijwel) alle vogels in de omgeving van de slaappleats aanwezig en begonnen de vogels zich meer rond

de slaappleats(en) te concentreren. In deze periode zijn de vogels over het algemeen erg actief. Tijdens sommige tellingen werd massaal heen en weer gevlogen tussen de verschillende slaappleatsen, terwijl op de slaappleatsen zelf eindeloos van plaats werd verwisseld. Dit onrustige gedrag werd sterker in de loop van februari (hormonale invloeden door lengen van dagen of verhoogde sociale spanning door grotere aantallen?).

Bij het in de takken gaan wordt geregeld gezongen en vaak opgewonden geroepen. Dit gedrag in combinatie met verplaatsingen van tak tot tak bij het net betreden slaappleats zou kunnen wijzen op concurrentie om de beste plekjes in een struik. Vermoedelijk zijn het alleen de mannetjes die zingen. Pas vanaf een kwartier na zonsondergang of later treedt er geleidelijk aan de rust in op de slaappleats. De vogels kiezen doorgaans een slaapplek op korte afstand van elkaar in hetzelfde boompje, soms verspreid over de meerdere locaties.

Keuze voor de uiteindelijke slaappleatie

Opvallend is dat tijdens vrijwel alle tellingen, na een hoop heen en weer gevlieg, soms voor verschillende slaappleatsen werd gekozen (zie tabellen 3 en 4). De verdeling over de westelijke en de oostelijke slaappleats varieert sterk en de keuze lijkt deels samen te hangen met de windrichting. Grote aantallen vogels op de oostelijke slaappleats zijn alleen vastgesteld tijdens de enige telling met oostenwind (9 exx., 16 maart 2002). De grootste aantallen vogels werden doorgaans geteld op de westelijke slaappleats, wat doorgaans gepaard ging met een westenwind. De vogels lijken een voorkeur te hebben voor de luwte veroorzaakt door de zijde van de oever (zie figuur 1).

Een enkele keer zijn late verplaatsingen vastgesteld als gevolg van golfslag door passerende schepen. Deze verplaatsingen beperkten zich over het algemeen tot een locale verplaatsing naar een hogere positie in de struik waarin geslapen werd.

Aanvliegrichtingen en verblijf van de vogels overdag

Om een beeld te krijgen van het verblijf van de vogels gedurende de dag is van binnenvliegende vogels, indien tijdig opgemerkt, de vliegrichting bepaald. Dit levert over de 3 winterseizoenen geen eenduidig beeld op. In het seizoen 2000/2001 leken de vogels voornamelijk uit westelijke richting te komen. Potentiële verblijf-/foerageerlocaties zijn hier in de nabije omgeving meerdere industriegebouwen met platte daken en polders met sloten/watertjes en boerderijen. Meer westelijk ligt de toekomstige VINEX-locatie Leidse Rijn met grote opspuitreinen, watergangen en drassige terreinen. Uit deze omgeving komen verschillende waarnemingen van overdag foeragerende vogels (o.a. gegevens Utrechts Vogelnet, najaar/winter 2002). In het seizoen 2001/2002 werden voornamelijk binnenkomende vogels uit noordelijk en noordoostelijke richting geteld. Hier ligt de stad Utrecht met veel foerageermogelijkheden in de vorm van platte daken met regenplassen en de oevers van grachten, singels en andere watergangen. Op de slaappleats zelf werden gedurende de dag slechts incidenteel waarnemingen gedaan van fouragerende vogels. Dat de stad Utrecht een belangrijk foerageergebied vormt voor overwinterende grote gele kwikstaarten mag blijken uit de vrijwel dagelijkse waarnemingen van in Utrecht wonende vogelaars (o.a. waarnemingen

Utrechts Vogelnet). Deze waarnemingen beslaan een groot gedeelte van de stad en hebben zowel betrekking op de oude wijken, grachten en singels, als op de omliggende wijken en bedrijvenparken. Om hoeveel vogels het totaal gaat is nog niet duidelijk (zie verder discussie).

Overige bijzonderheden

Over geslacht en/of leeftijd hebben we geen systematische waarnemingen kunnen verzamelen. Lang niet alle individuen konden goed bekeken worden in de schemering. Duidelijk is wel dat eind februari en begin maart de vogels gelere borsten krijgen en het gemakkelijker wordt om mannetjes en vrouwtjes/juvenielen van elkaar te onderscheiden. Sommige mannetjes krijgen ook al een zwarte keel.

Discussie

Grootste aantallen in vroege voorjaar

Vastgesteld is dat het aantal vogels dat van de slaappleats(en) gebruik maakt vanaf begin februari in korte tijd toeneemt van 1-6 vogels naar 9-15 vogels (telgegevens 2001, 2002). Deze toename gaat tevens gepaard met een sterke toename in activiteiten (zingen van mannetjes, achtereenvolgende verjagen). De vraag is in hoeverre de toename van het aantal vogels kan worden toegeschreven aan concentratievorming van in Utrecht overwinterende vogels, dan wel aan aanwas door vroege doortrekkers die zuidelijker overwinterend hebben. In het laatste geval zou de timing van de trek van grote gele kwikstaarten in het voorjaar hier uitsluitend over kunnen geven. De eerste doortrekkers in West en Midden-Nederland worden evenwel pas waargenomen vanaf half februari, terwijl de sterkste doortrek van grote gele kwikstaarten voor West en Midden-Nederland pas in de tweede helft van maart plaatsvindt (gegevens LWVT/SOVON, 2002). In Oost-Nederland wordt in zachte winters weliswaar reeds in de eerste helft van februari een eerste trekvolgje opgemerkt, maar het gaat daarbij om een gering aantal vogels die de sterke toename op de Utrechtse slaappleats niet kunnen verklaren. We denken daarom dat de waargenomen toename voornamelijk op conto komt van de in Utrecht overwinterende vogels. Een verklaring voor de concentratievorming ligt in dit geval in gedragsveranderingen. Over redenen hiervoor kunnen we slechts speculeren. Het licht voor de hand om een samenhang te zoeken met het lengen van de dagen en het naderen van het voorjaar. De slaappleats fungeert in dat geval als een 'place to be'.

Dat de vogels zich in hartje winter niet concentreren kan mogelijk verklaard worden vanuit energetisch oogpunt en concurrentie. Grote gele kwikstaarten zijn in hoofdzaak solitaire voedselzoekers die in tijden van schaarste (hartje winter) geen concurrentie kunnen gebruiken en sterk voedselplekken kunnen verdedigen (eigen waarnemingen). In tijden van schaarste zijn plekken als kleine plasjes met relatief veel voedsel verdedigbaar, terwijl in tijden van overvloed het voor een grote gele kwikstaart niet loont en dus niet meer nuttig is er een voedselterritorium op na te houden. Er zou door het lengen van de dagen in de late winter lokaal een verbeterde voedselsituatie kunnen optreden, waardoor meerdere vogels van hetzelfde voedselgebied gebruik kunnen maken. Het gezamenlijk in een struikje slapen

brengt daarbij voordelen met zich mee. Vogels bij elkaar zijn veiliger omdat ze sneller predatoren zien aankomen (één keer een waarneming van groot alarm bij de grote gele kwikstaarten als gevolg van een passerende sperwer). Wellicht zijn er nog meer voordelen (zoals bijvoorbeeld het ontmoeten van een toekomstige partner).

Een vergelijking met slaappleaatsen elders in Nederland

Het aantal van 15 exemplaren is voor zover ons bekend de grootste slaappleaats van grote gele kwikstaarten in Nederland tot nu toe. In januari en februari 1984 kwamen maximaal 14 exemplaren (eind februari) slapen in een boompje langs het Wilhelminakanaal bij Tilburg (Hilgers & Braam 1984). In Park Sonsbeek kwamen in het seizoen 2000/2001 maximaal 12 vogels slapen. Deze vogels sliepen in een Rhododendron (Verhoef 2001). In de Achterhoek kwamen ook slaappleaatsen voor, maar dit betrof concentraties van jonge en oude vogels na afloop van het broedseizoen van de lokale broedpopulatie. Hierbij was ook geen sprake van gerichte slaaptrek over enige afstand (waarn. R. Kwak).

Ook op de grote gele kwikstaarten-slaappleaats in het park Sonsbeek (Arnhem) is het aantal getelde vogels het laagst gedurende hartje winter (Verhoef 2001). Een verschil met de Utrechtse slaappleaats is dat op deze slaappleaats in het late najaar dezelfde hoogste aantallen zijn genoteerd als in het vroege voorjaar. Op de slaappleaats in Utrecht zijn in het late najaar geen grote aantallen opgemerkt.

Specifieke locatiekeuze en traditioneel gebruik van slaappleaatsen

Per toeval werd in januari 1984 een slaappleaatsje van 3 grote gele kwikstaarten langs de Vecht ten noorden van Breukelen gevonden. De vogels sliepen in over het water hangende takken van een Elzenboompje. In het daarop volgende winter 1984/1985 werd de plek weer bezocht en de waarneming bleek geen toeval te zijn. Op meerdere avonden werden meerdere vogels in hetzelfde boompje waargenomen, tot maximaal 5 exemplaren. Deze slaappleaats werd dus in twee opeenvolgende jaren gebruikt.

Tijdens gerichte zoektochten langs de Vecht werd een tweede slaappleaats ontdekt tussen Oud-Zuilen en Maarssen, waar maximaal 7 exemplaren kwamen slapen. Deze laatste slaappleaats was dichtbij het Amsterdam-Rijnkanaal gelegen. Deze plek is op 26 februari 2001 wederom bezocht en gecontroleerd op voor de nacht verzamelende grote gele kwikstaarten. Er werd minimaal één exemplaar gehoord in de omgeving van de slaappleaats, waaronder ook de zang, kenmerkend voor het gedrag rond een slaappleaats. De preciese plek is niet gevonden, maar was mogelijk aan de Vecht of aan het Amsterdam-Rijnkanaal gelegen.

Tot slot; zoeken naar meer slaappleaatsen van grote gele kwikstaarten

Vanwege de relatief kleine aantallen en korte periode van aanvliegen vereist het vinden van een slaappleaats van grote gele kwikstaarten enige voorkennis en gerichte zoekacties. Het optreden van slaappleaatsen zal waarschijnlijk vaker voorkomen dan nu gedacht. Op basis van het ontbreken van aanvliegende vogels uit de stad Utrecht bij de hier beschreven slaappleaats langs het Amsterdam-Rijnkanaal, vermoeden we dat er in de binnenstad van Utrecht in het seizoen 2000/2001 nog

een slaappleaats van grote gele kwikstaarten aanwezig is geweest. Het zal duidelijk zijn dat het zoekbeeld in stedelijke omgeving moet bestaan uit bosjes en boompjes met overhangende takken langs kanalen, dichtbij bebouwing en bouwkernen met platte daken waar grote gele kwikstaarten overdag kunnen foerageren, die in aanmerking komen als potentiële slaappleaatsen voor grote gele kwikstaarten. Het vinden van slaappleaatsen is naar onze mening de manier om tot een goede schatting te komen van totaal aantallen overwinterende grote gele kwikstaarten in stedelijke gebieden. Niet alleen in Utrecht, maar ook elders in grote steden van Nederland verblijven grote gele kwikstaarten. Op dit moment durven we ons nog niet te wagen aan een schatting van het aantal overwinterende grote gele kwikstaarten in de stad Utrecht. Een analyse van waarnemingen uit het verleden van het waarnemingenarchief van de Vogelwacht Utrecht, een recente oproep via het Utrechts Vogelnet en zoektochten naar nieuwe slaappleaatsen zal ons mogelijk wel in staat stellen een schatting te doen.

Literatuur

- Alleijn, W. F. et al. 1971. Avifauna van Midden-Nederland. Van Gorcum, Assen.
- Bijlsma, R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Hilgers, L & A. Braam, 1984. Een slaappleaats van grote gele kwikstaarten in Tilburg. Roodborsttapuit 3: 30-33.
- Poot, M., 1986. Het gezamenlijk overnachten van grote gele kwikstaarten *Motacilla cinerea*. Kruisbek 28: 140-150.
- Poot, M., F. Engelen & M. Siebes, 1986. Gezamenlijk overnachten van grote gele kwikstaarten *Motacilla cinerea*. Limosa 59 (2): 93-94.
- Verhoef, R., 2001. Slaappleaats van grote gele kwikstaarten *Motacilla cinerea* in Park Sonsbeek. Vlerk 18: 86-89.
- Waal, W. van de, 1984. De grote gele kwikstaart in en rond Amsterdam. De Gierzwaluw 22: 34-37

Tabel 2. Aantallen op de slaappleats langs het Amsterdam-Rijnkanaal bij de stad Utrecht in de winter 1999/2000 (oostelijke slaappleats nog niet ontdekt).

datum	aantal
28-nov	5
19-feb	6
2-mrt	6
12-mrt	6
16-mrt	1
23-mrt	0

Tabel 3. Aantallen op de slaappleats langs het Amsterdam-Rijnkanaal bij de stad Utrecht in de winter 2000/2001 (oostelijke slaappleats ontdekt op 25 februari).

datum	westzijde	oostzijde	totaal
meerdere dagen	0	?	0-?
10-feb	1	?	1
11-feb	5	?	5
18-feb	9	?	9
25-feb	6	9	15
27-feb	6	9	15
1-mrt	6	9	15
4-mrt	10	-	10
6-mrt	11	-	11
9-mrt	10	-	10
11-mrt	9	-	9

Tabel 4. Aantallen op de slaappleats langs het Amsterdam-Rijnkanaal bij de stad Utrecht in de winter 2001/2002. (waarnemingen tussen haakjes betreffen vogels aangetroffen in struikje onder de Rijksweg A2)

datum	westzijde	oostzijde	totaal
20-okt	?	?	3
7-nov	?	?	2
16-dec	6	-	6
30-dec	-	2	2
6-jan	-	1	1
2-feb	4	5	9
9-feb	9	2	11
17-feb	5 (+3)	2	10
24-feb	6 (+5)	1	12
3-mrt	9	3	12
10-mrt	10	-	10
16-mrt	2	9	11
21-mrt	2	3	5
25-mrt	4	-	4